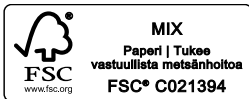

SALAINEN PAIKKA

★ Tarinoita ystävyystä

TAMMI

Ensimmäinen painos

Pyjamabileet © Zakiya Ajmi, 2025

Alvar ja ajatustenkuuntelulaite © Siri Kolu, 2025

Silja © Malin Eriksson Sjögård, 2025

Minä en tahdo mennä tänään kouluun © Hanna Højgaard, 2025

Lauttalaituri © Espen Eira, 2025

Uusi alku © Liv Tone Boine, 2025

Uuteen kotiin © Lydia Didriksen, 2025

Lasten pöytä © Lóa Hlín Hjálmstýsdóttir, 2025

Lupaus © Annelie Adamsdotter, 2025

Salainen paikka © Maria Turtschaninoff, 2025

Pöllömies © Birgitte Klahn, 2025

Kuvitus © Cecilie Ellefsen

Teoskokonaisuus © Tekijät ja Tammi, 2025

Tammi on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä

Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki

ISBN 978-952-04-7605-2

Painettu EU:ssa

Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut: tuotevastuu@tammi.fi

ALUKSI

Tähän kirjaan on koottu kirjaimia, sanoja ja tarinoita monelta kirjailijalta. Astu sinäkin tarinoiden maailmaan! Lue ne niin kuin me ne kirjoitimme: yksin tai yhdessä muiden kanssa. Paikassa, jonne ystävät löytävät, tai jossakin, missä saat olla rauhassa.

Ihania lukuhetkiä!

Zakiya Ajmi

Siri Kolu

Malin Eriksson Sjögård

Hanna Højgaard

Espen Eira

Liv Tone Boine

Lydia Didriksen

Lóa Hlín Hjálmskýsdóttir

Annelie Adamsdotter

Maria Turtschaninoff

Birgitte Klahn

Cecilie Ellefsen

Kirjailijakuvat: Mads Bramstoft
Annelie Adamsdotterin valokuva: Nicole Grönlid
Cecilie Ellefsenin valokuva: Rune Spaans

SISÄLLYS

ZAKIYA AJMI: PYJAMABILEET

SUOM. VIRPI VAINIKAINEN

SIRI KOLU: ALVAR JA AJATUSTENKUUNTELULAITE

MALIN ERIKSSON SJÖGÄRD: SILJA

SUOM. SIRKKA-LIISA SJÖBLOM

HANNA HØJGAARD: MINÄ EN TAHDO MENNÄ TÄNÄÄN KOULUUN!

SUOM. TAPIO KOIVUKARI

ESPEN EIRA: LAUTTALAITURI

SUOM. KAUA ANTTONEN

LIV TONE BOINE: UUSI ALKU

SUOM. KAUA ANTTONEN

LYDIA DIDRIKSEN: UUTEEN KOTIIN

SUOM. TAPIO KOIVUKARI

LÓA HLÍN HJÁLMSÞÝSDÓTTIR: LASTEN PÖYTÄ

SUOM. TAPIO KOIVUKARI

ANNELIE ADAMSDOTTER: LUPAUS

SUOM. SIRKKA-LIISA SJÖBLOM

MARIA TURTSCHANINOFF: SALAINEN PAIKKA

SUOM. SIRKKA-LIISA SJÖBLOM

BIRGITTE KLAHN: PÖLLÖMIES

SUOM. VIRPI VAINIKAINEN

ZAKIYA AJMI

PYJAMABILEET

TANSKA

SUOMENTANUT VIRPI VAINIKAINEN

Boletten äiti oli kiinnittänyt Kasian pyjamabile-kutsun jääkaapin oveen postikorttien, matkamuistomagneettien ja Boletten kahden kunniakirjan viereen. Kunniakirjoista toinen oli todistus kirjaston kesälukemiskampanjaan osallistumisesta. Toinen oli niitä, joita koulusta annetaan liikuntapäivänä kaikille oppilaille, joihin on merkitty, montako kierrosta kukin on juossut. Mitään sellaista kunniakirjaa, joka olisi edellyttänyt varsinaista voittamista jossain, ei Bolette ollut koskaan saanut. Eikä häntä ollut myöskään ikinä ennen kutsuttu pyjamabileisiin, mikä saattoi selittää, miksi Kasian kutsu kuului äidin mielestä jääkaapin oveen kunniakirjojen seuraan.

Kutsu oli tulostettu paksulle, vaaleanpunaiselle paperille jollain erikoisella fontilla, nimiä lukuun ottamatta: ne Kasia oli kirjoittanut itse kullanvärisellä kimalletussilla.

RAKAS BOLETTE

TERVETULO A MEILLE JUHLIMAAN 12-VUOTISSYNTYMÄPÄIVÄÄNI
PYJAMABILEIDEN MERKEISSÄ. LUVASSA LÖHÖILYÄ JA JUHLINTAA.

OTA MUKAAN YÖPUKU JA ILOINEN MIELI.

TERVEISIN KASIA.

Bolettea melkein oksetti aina kun hänen katseensa osui kutsuun. Nyt hän istui syömässä isän ja äidin kanssa ja tuijotti tiukasti lautastaan.

”Etkö sinä tuon enempää syö?” äiti kysyi huolissaan ja kokeili Boletten otsaa kädellä. ”Et kai ole tulossa kipeäksi, juhlien alla vielä.”

”Saanko syödä loppuun omassa huoneessa?” Bolette kysyi.

Vaikka hän piti katseensa lautasessa, hän tiesi, että isä ja äiti vilkaisivat toisiaan.

”Öh... niin minkä takia?” isä kysyi.

Isä ja äiti pelkäsivät Boletten antavan ruoantähteensä Sallylle.

Kukahen sitten oli Sally? Koira tai hamsteri ehkä? Vaiko Boletten pikkusisko, joka jostain syystä ei syönyt muun perheen kanssa pöydässä?

Ei mitään sellaista, vaan Boletten paras ja vanhin ystävä. Kukaan ei ymmärtänyt Bolettea niin kuin Sally. Sally löysi aina oikeat sanat lohdutukseksi, jos Bolettella oli paha mieli. He täydensivät toistensa lauseet ja saivat kahdenkeskisiä nauruhepuleita asioista, joissa kukaan muu ei nähnyt mitään hauskaa. He olivat olleet erottamattomat niin kauan kuin Bolette muisti. Boletten kolmivuotissyntymäpäivillä otetuissa valokuvissa näkyi, kuinka Sallylle oli katettu paikka Boletten viereen. Silloin Bolette oli saanut synttärilahjaksi kolmipyöräisen, ja kun hän ajeli ympäriinsä, Sally istui tarakalla. Siihen

aikaan heidän ystävyytensä oli ollut isän ja äidin mielestä vielä söpöä. Sallyn piti päästä pöytään istumaan ja saada hyvänyönsuukko yhdessä Boletten kanssa, ja jouluisin kuusen alla oli ollut pikku lahja myös hänelle. Mutta vähitellen Boletten vanhemmat olivat alkaneet kyllästyä Sallyyn, ja pari viikkoa sitten he tulivat yhdessä Boletten huoneeseen ja istuutuivat, äiti säkkituoliin ja isä kirjoituspöydän ääreen, ja sanoivat, että oli aika puhua vakavasti.

”Sinä täytät kohta kaksitoista”, äiti sanoi.

Bolette ei tajunnut mitään.

Isä hankasi peukaloitaan. ”Kuinka tämän nyt sanoisi...

Bolette hyvä, tiedäthän sinä, että Sally... ettei Sally ole...”

Isä katsoi avuttomana äitiä, joka huokasi kärsimättömästi ja sanoa pamautti:

”Bolette, sinä olet liian iso pitämään näkymättömiä ystäviä.

Jäät koulussakin ulkopuolelle, kun et koskaan ole muiden

kuin Sallyn kanssa. Sinä tarvitset oikeita kavereita ja ikäisellesi sopivia harrastuksia.”

Sen jälkeen ei Sallylle ollut enää sijaa heidän perheessään. Isä ja äiti eivät halunneet Sallya pöytään eivätkä suostuneet edes puhumaan Sallysta, ja kun Bolette yritti salakuljettaa ruokaa huoneeseensa, jotta Sally saisi syödä siellä, he suuttuivat.

Sallysta se oli epäreilua. Eihän hän ollut tehnyt mitään pahaa.

Bolette koetti selittää vanhempiensa suhtautumista, sillä tavallaan hän ymmärsi heitä hyvin. Mutta kuinka selittää parhaalle kaverille, että on kasvanut hänestä yli? Miten Bolette voisi kertoa, että muiden mielestä Sally oli outo ja että oli Sallyn syytä, ettei kukaan halunnut olla Boletten kanssa? Ei mitenkään. Ei Sallyn mieltä voinut sillä tavalla pahoittaa.

Sitten saapui synttärikutsu, joka teki jo valmiiksi vaikeasta tilanteesta kerta kaikkiaan kauhean. Äiti toi kirjekuoren voitonriemuisesti hymyillen. Bolette tiesi, että kutsu oli äidin ansiota. Hän oli kuullut äidin puhuvan puhelimesta Kasian

äidille, ja Kasiasta paistoi kauas, ettei hän olisi oikeasti halunnut Bolettea mukaan.

Nyt Bolette meni huoneeseensa, missä Sally odotti. Sally oli laihtunut hirveästi. ”Toitko ruokaa?” hän kysyi.

Bolette pudisti päätään.

”Ei se mitään. Käväisen keittiössä, kun vanhempi nukkuvat.”

”Niin on varmaan paras”, Bolette sanoi.

”Ja huomisissa pyjamabileissäkin saadaan varmaan syödä vaikka mitä.” Sally katsoi kaukaisuuteen ja nuolaisi nälkäisesti huuliaan.

Boletten mahaa nipisti. ”Mutta kun... Sally, et sinä voi tulla bileisiin.”

”Miten niin en?”

”Äiti kielsi ottamasta sinua mukaan.”

”Miksi? Eihän siellä kukaan näe minua. Lupaan olla ihan hiljaa. Kukaan ei edes aavista, että olen mukana. Napostelen vain herkkuja ja pysyn poissa tieltä.”

”Sally...” Bolette huokasi.

”Eihän me olla koskaan oltu yötä erillään!” Sallyn ääni kohosi. ”Et sinä pärjää kokonaista yötä ilman minua! Enkä minä ilman sinua!”

Bolette ei tiennyt, mitä sanoa. ”Enhän minä tätä halunnut. Isä ja äiti ne sanovat, että...”

Samassa Boletten huoneen ovi aukesi ja äiti astui sisään. ”Katso, mitä minä olen ostanut”, hän sanoi Henkkamaukan kassia kaivellen.

Kassissa oli yöpaita. Se oli vaaleanvioletti, ja sen etumuk-
sessa oli strasseista sommiteltu sydän.

”Yäk, miten ruma”, Sally kuiskasi. ”Mitä vikaa sinun tavalli-
sessa yöpuvussasi on?”

”Mitä vikaa minun tavallisessa yöpuvussani on?” Bolette
kysyi.

Äiti ei ollut kuulevinaan. ”Voi kuinka hyvin se sopii sinulle.
Olet kuin eri ihminen.”

”Kiitos”, Bolette sanoi.

Äiti otti häntä olkapäistä kiinni. ”Saat nähdä, että siellä
on tosi kivaa, Bolette. Siitä tulee mahtava kokemus. Viihdyt
varmasti, ja saat uusia kavereita.”

Sen yön Sally nukkui aivan kiinni Bolettessa hengittäen hänen
hiuksiinsa. Bolette ei saanut unta. Yöpaita roikkui henkarilla
kaapinovessa kuin vaaleanvioletti aave. Yössä kohisi syksy,
täysikuu kumotti valkoisena.

Kun Sally avasi aamulla silmät, ne olivat nälästä ja ahdis-
tuksesta tummat. ”Kannattaakohan sinun mennä
niihin bileisiin?” hän kuiskasi.

”Älä jaksa”, Bolette sanoi ja sipaisi hiussuortuvan Sallyn korvan taakse. ”Mutta minulla on idea. Mitä jos käytäisiin retkellä nyt aamupäivällä? Ennen bileitä on kyllä aikaa.”

Bolette meni keittiöön ja teki heille runsaat eväät. Otti eilispäivän ruoantähteitä muovirasiaan. Voiteli neljä kerrosvoileipää maapähkinävoilla ja hillolla. Teki kahteen vesipulloon mehua ja pakkasi mukaan puolikkaan suklaalevyn. Hän hiipi isän ja äidin huoneen ohi. Nämä nukkuivat vielä. ”Tule”, hän kuiskasi Sallylle, ja kenenkään huomaamatta he livahtivat ulos talosta.

Bolette avasi pyörän lukon, ja Sally istahti tarakalle niin kuin oli tehnyt tuhannet kerrat, aina kolmipyöräisestä alkaen. Tällä kertaa Sally tuntui kuitenkin tavallista raskaammalta. Bolette joutui polkemaan tosissaan niin, että sadetakin alla tuli hiki.

Pienelle metsäaukiolle päästyään Bolette pani pyörän puuta vasten nojalleen ja pyyhki otsaansa. ”Sinusta on tullut raskas”, hän sanoi.

”Minä olen näkymätön. En minä paina mitään”, Sally sanoi.

Bolette ja Sally pyöräilivät usein metsään leikkimään piilosta tai keräilemään kauniita lehtiä tai vain istumaan kaatuneen puun rungolle juttelemaan niitä näitä. Tänään Bolette ei kuitenkaan osannut ryhtyä mihinkään. He koettivat mennä piilosta tavalliseen tapaan, mutta Sallya oli mahdoton löytää. Lopulta etsiminen oli venynyt niin pitkäksi, että Sally tuli piilosta itse. Hänellä oli tylsää, Bolettella samaten.

”Jännittääkö sinua mennä bileisiin?” Sally kysyi.

”Ehkä. Joo”, Bolette vastasi.

”Jos siellä on aivan kamalaa, istut vain nurkkaan odotamaan. Ennemmin tai myöhemmin se on kestitty, ja sinä pääset takaisin minun luokseni, ja kaikki on niin kuin ennenkin.”

Boletten hikinen paita oli jäähtynyt sadetakin alla. Häntä paleli.

”Joo”, hän sanoi. ”Voi olla.”

Sally katsoi häntä kummissaan. Siltä hänestä ainakin tuntui. Äkkiä Sallya ei tahtonut oikein erottaa kunnolla.

”Sitä minä vain, ettei minulla voi olla näkymätöntä ystävää sitten kun olen aikuinen”, Bolette koetti selittää.

”Miksi ei?” Sally kysyi. ”Mitä väliä sillä on, jos minua ei näy? Kai nyt ystävä on ystävä, näkyi hän tai ei.”

Bolette ei osannut sanoa mitään. Hän laski eväspaketin puunrungolle. ”Mentäisiinkö piilosta vielä kerran?” hän ehdotti. ”Minä etsin, mene sinä piiloon.” Bolette laski kolmeenkymmeneen ensin kerran, sitten vielä toisen. Hän odotti, että Sally ennättäisi oikein hyvään piilopaikkaan, kauas metsän puiden lomaan. Hän riisui sadetakkinsa ja pani sen eväspaketin viereen. ”Tullaan”, hän huusi, nousi sitten pyörälleen ja polki kotiin niin nopeasti kuin suinkin pääsi.

”Siinähan sinä olet! On kiire. Bileet alkavat ihan kohta”, äiti sanoi. Äiti oli pakannut Bolettelle kassin, jossa olivat uusi yöpuku ja Boletten nalle, koti-ikävän varalta, sekä kauniisti paketoitu lahja Kasialle. Bolette ei tiennyt, mitä pake-tissa oli.

He pyöräilivät yhdessä Kasian luo. Alkoi sataa.

”Etkö ottanut sadetakkia?” äiti ihmetteli.

Bolette pudisti päätään huulet tiukasti yhdessä. Oli vaikea olla itkemättä, kun ajatteli sadetakkia ja eväspakettia ja Sallya metsässä.

”No mutta hei, Bolette”, Kasian äiti sanoi ja levitti käsivar-tensa. ”Pitkästä aikaa. Tosi kiva, että pääsit tulemaan. Täällä on jo aloitettu.”

Toiset lojuivat jo makuupusseissaan patjoilla olohuo-
neen lattialla. Oli musiikkia, oli paperikuoreen pakattuja kasvonaamioita (jotka näyttivät ihan kummitusnaamoilta, kun silmille pani vielä kurkunviipaleita), oli porkkanatikkuja ja ranskankermadippiä. Kasia otti lahjan vastaan ja pani sen lahjapöydälle, minne se hukkuu saman tien, lukuisien kauniiden pakettien joukkoon.

Bolette ajatteli sitä mitä Sally oli sanonut. *Ennemmin tai myöhemmin se on kestetty.* Kasian äiti istui keittiössä, ovi olohuoneeseen oli raollaan. Hänellä oli oma ystävätär seuranaan, ja he joivat viiniä samalla kun valvoivat tyttöjen juhlintaa.

Välillä he kurkistivat olohuoneeseen ja sanoivat: ”Sitten on aika...” Milloin oli aika lakata kynnet, milloin koristella kuppikakkuja, milloin katsoa elokuva.

Sillä aikaa kun tytöt makasivat patjoilla, söivät poppareita ja katsoivat jotain high school -elokuva, joka heijastettiin videotykillä seinälle, myrsky yltyi ulkona. Tuuli ravisteli ikkunoita niin kuin joku olisi pyrkinyt sisään. Puuskat lennättivät irtainta tavaraa ympäriinsä, ja tuntui siltä kuin koko talo voisi nousta ilmaan ja jäädä pyörimään tornadoon. Toiset tytöt Boletten ympärillä nukahtivat, mutta Bolette ei saanut unta.

Lopulta hän nousi, livahti ulos myrskyävään yöhön ja lähti pyörällä kohti metsää.

Tuuli niin, ettei meinannut pystyssä pysyä. Sade piiskasi päin naamaa. Syyskylmä nipisteli ohjaustankoa puristavia sormia. Bolette heitti pyörän maahan ja irrotti sen lyhdyn taskulampukseen.

”Sally?” hän huusi. ”Sally! Missä sinä olet?”

Tyhjä pakastuspussi, jonka sisällä oli alumiinifoliomytty, lennähti lampun valokeilaan ja saman tien taas pois. Eväspaketin roskia. ”Sally?”

Koko ajan Bolette kuvitteli kuulevansa jotain, sitten taas jotain muuta, mutta ei mitään, mistä olisi saanut kiinni. Puut heittivät varjoja, kun kuu paistoi taivaalla viilettävien pilvien lomasta. ”Sally, anna anteeksi!”

Bolette etsi kauan. Kuinka kauan, sitä hän ei lopulta tiennyt. Puhelin oli jäänyt makuupussiin, eikä hänellä ollut kelloa. Hän kulki, kunnes jalat väsyivät ja häntä paleli luissa asti. Jossain vaiheessa hän tajusi olevansa eksyksissä. Joka puolella oli korkeita puita, ja jotenkin hänestä tuntui, että hän kiersi ympyrää.

”Sally?” hän huusi voimattomasti.

Enää hän ei odottanut vastausta.

Mutta yhtäkkiä, juuri kun hän oli luovuttanut ja vajonnut istumaan, kuului ääntä: ”Bolette?”

Ei Sally.

Vaan isä ja äiti.

Vasta autossa Bolette todella huomasi, kuinka kamalan kylmä hänellä oli.

Isä levitti takkinsa hänen päälleen. Hän pani silmät kiinni ja oli nukkuviinaan.

”Olisihan hän voinut soittaa, jos kerran halusi kotiin”, äiti sanoi.

”Ehkä hänestä tuntui, ettei voinut”, isä sanoi. ”Niin innokkaasti sinä usutit häntä näihin bileisiin.”

”Minäkö? Sinähän se olit viemässä häntä jo koulupsykologille!”

”Aivan, jutellakseni hänen hyvinvoinnistaan. En kaiken maailman pyjamabileistä.”

”Ne ovat saman asian kaksi puolta, eikä tässä kaiken maailman pyjamabileistä puhuta, vaan yksistä ainoista.”

”Mutta siitä ei kyllä ole minkäänlaista hyötyä, että hän lähtee keskellä yötä pyöräilemään metsään.”

”No tästä sentään voidaan olla samaa mieltä.”

”Mitä pyörän kanssa tehdään?”

”Nyt sitä ei ainakaan löydä. Tullaan takaisin huomenna ja etsitään valoisan aikaan.”

Auton radiossa soi rakkauslaulu. Sade piiskasi ikkunaa.

”Kantaisinko minä hänet sänkyyn? Niin kuin silloin kun hän oli pieni.”

”Ei, hän on liian iso sellaiseen. Täytyy herättää hänet.”

Bolette avasi silmänsä. He olivat kotona. Hän kietoi takkia tiukemmin ympärilleen ja kömpi autosta.

”Oho”, äiti sanoi. ”Pyörähän on tuossa!”

”Mitä ihmettä”, isä sanoi. ”Kuka sen on tuonut?”

Boletten pyörä seiso i etupihan nurmikolla. Sen korissa oli jotain. Sadetakki. Ja jotain muutakin. Kirjekuori. Kokonaan valkoinen, ilman mitään pinkkiä tai kimaltavaa tai sellaista.

”Onko se kirje?” isä kysyi. ”Keneltä?”

Bolette avasi kuoren. Sisällä oli paperiarkki.

”Sehän on tyhjä”, äiti sanoi. ”Mitä merkillistä.”

”Ei se ole tyhjä”, Bolette sanoi. ”Se on vain kirjoitettu näkymättömällä musteella.”

Ja sanojen ympärille oli piirretty suuri, näkymätön sydän.

*Voiko mielikuvitusystävä lähteä mukaan pyjamabileisiin?
Pitääkö metsässä asuvaa pöllömiestä pelätä?
Entä jos pystyisi kuuntelemaan kavereidensa ajatuksia?
Ja mitä oikeastaan tapahtuu uudenvuodenjuhlien
lastenpöydässä?*

Valloittava lasten ja varhaisnuorten novellikokoelma kerää yhteen yksitoista pohjoismaista kirjailijaa, joiden tarinoissa ystävyys ja yksinäisyys saa monia eri tulkintoja. Tarinoiden tunnelmat vaihtelevat mystisistä hulvattomiin ja mutkattomista mielteliäisiin. Niissä pohditaan tutustumisen vaikeutta ja ulos jäämisen haikeutta ja juhlistetaan sitä ainutlaatuista hetkeä, kun syntyy Yhteys. Suomesta mukana ovat kirjailijat Siri Kolu ja Maria Turtschaninoff.

L84.2
ISBN 978-952-04-7605-2
Kansi: Ceallia Ellefen
www.tammi.fi

9 789520 476052

